

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 27 września 2018 r., (doręczone w dniu 2 października 2018 r.) Przewodniczący Wydziału III Izby Cywilnej Sądu Najwyższego zawiadomił Krajową Radę Radców Prawnych w W. o wydanym w dniu 30 sierpnia 2018 r. postanowieniu w sprawie o sygn. akt (...) o odrzuceniu skargi sporządzonej przez radcę prawną E. K. z powodu niespełnienia wymagań formalnych skargi określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c. Przedmiotowa sprawa została przekazana według właściwości do rozpatrzenia przez Okręgową Izbę Radców Prawnych (...) W..

W dniu 24 października 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia (sygn. akt. RD 198/18) w sprawie możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawną E. K. polegającego na naruszeniu postanowień art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2115 ze zm.), poprzez niedochowanie staranności przy sporządzaniu skargi o stwierdzeniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a w konsekwencji dopuszczenie do odrzucenia skargi z powodu niespełnienia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c. W konsekwencji powyższego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. tego samego dnia zwrócił się do Sądu Najwyższego o przesłanie kserokopii skargi złożonej przez radcę prawną E. K. w sprawie o sygn. akt (...) oraz postanowienia z dnia 30 sierpnia 2018 r o odrzuceniu skargi.

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. ogłosił radcy prawnej E. K. postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w dniu 19 kwietnia 2018 r. działając jako pełnomocnik klienta w osobie K. K. poprzez niedochowanie należytej staranności przy sporządzaniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a w konsekwencji dopuściła do jej odrzucenia z powodu niespełnienia wymagań odnośnie jej treści, które to określone zostały w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c., czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2115 ze zm.).

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. złożył do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych (...) W. datowany na dzień 14 marca 2019 r. wniosek o ukaranie radcy prawnej E. K. zarzucając, że działając jako pełnomocnik klienta niedochowała należytej staranności przy sporządzaniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a w konsekwencji dopuściła do jej odrzucenia z powodu niespełnienia wymagań odnośnie jej treści, które to określone zostały w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c. czym dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego z art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2115 ze zm.). Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniósł o wymierzenie radcy prawnej E. K. kary dyscyplinarnej.

W dniu 25 marca 2019 r. powyższy wniosek został przyjęty do rozpoznania.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny:

W oparciu o dokumentację przekazaną przez Sąd Najwyższy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił, że w dniu 30 sierpnia 2018 r. Sąd Najwyższy, Izba Cywilna, w sprawie o sygn. akt: (...) wydał postanowienie o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 13 grudnia 2017 r. (sygn. akt.: III Ca (...)). Powyższa skarga została wniesiona 30 kwietnia 2018 r. przez K. K. reprezentowaną przez radcę prawną E. K.. W treści skargi wskazano, że wzruszenie zaskarżonego w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe gdyż w niniejszej sprawie nie przysługiwała skarga kasacyjna ani nie wystąpiły podstawy wznowienia postępowania przewidziane w art. 401, 401¹, 403 i 416¹ k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia, Sąd Najwyższy stwierdził, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej wprowadzonej art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.) są zbieżne z przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a także biorąc pod uwagę unormowania zawarte w art. 89 § 4 powołanej ustawy o Sądzie Najwyższym, należy przyjąć, iż począwszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu wnioski o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

O wydaniu powyższego postanowienia Przewodniczący Wydziału III Izby Cywilnej Sądu Najwyższego zawiadomił Krajową Radę Radców Prawnych w W..

dowody:

1) zawiadomienie z Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2018 r. - k.1,

2) pismo z Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2018 r. wraz z załącznikami (odpis postanowienia o odrzuceniu skargi, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 13 grudnia 2017 r. (sygn. akt.: III Ca (...)), pełnomocnictwo procesowe - k.9-28.

W pisemnych wyjaśnieniach z dnia 19 listopada 2018 r. radca prawny E. K. oświadczyła, że nie popełniła przewinienia dyscyplinarnego polegającego na nie spełnieniu wymagań skargi określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c i nie zachodzą przesłanki do wszczęcia wobec niej postępowania dyscyplinarnego. Do pisma załączyła kserokopię skargi datowanej na dzień 19 kwietnia 2018 r. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w (...), III Wydział Cywilny Odwoławczy (sygn. akt SO w (...): III Ca (...)) wraz z dowodem jej nadania listem poleconym (data nadania 26.04.2018 r.).

dowody:

1) pismo obwinionej z dnia 19 listopada 2018 r. wraz z załącznikami - k.9-15.

W dniu 11 stycznia 2019 r. w trakcie przesłuchania prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W., radca prawny E. K. potwierdziła fakt znajomości treści zawiadomienia przesłanego przez Przewodniczącego Wydziału III Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w przedmiocie powodów odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia złożonej do Sądu Najwyższego w imieniu swojej klientki. W ocenie obwinionej skarga w sprawie o sygn. akt: III Ca (...) odpowiadała w pełni przepisom prawa jednocześnie wskazując, że art. 398⁶ § 4 k.p.c. dotyczy wyłącznie sytuacji w których brak jest któregośkolwiek z elementów skargi i nie dotyczy sytuacji w której autor skargi interpretuje przepisy dotyczące środków prawnych w taki sposób, że uważa iż wykorzystanie środka prawnego w postaci skargi o niezgodności z prawem ma pierwszeństwo przed złożeniem skargi w trybie ustawy o Sądzie Najwyższym. Obwiniona podkreśliła, że art. 398⁶ § 2 k.p.c. ma zastosowanie tylko i wyłącznie do takich sytuacji kiedy w skardze nie ma elementów wskazanych w art. 398⁴ § 2 k.p.c.

W ocenie obwinionej warunkiem wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie może być uprzednie wykorzystanie środka prawnego w postaci skargi opisanej w ustawie o Sądzie Najwyższym.

dowody:

1) protokół przesłuchania obwinionej z dnia 11 stycznia 2019 r. - k. 35-36.

W odpowiedzi na wniosek o ukaranie, radca prawny E. K. podtrzymała swoje stanowisko co do tego, że nie powinna odpowiadać dyscyplinarnie za zarzucone jej zachowanie. Nadto podniosła, że nie ma podstaw prawnych do tego, by strona wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia była zobowiązana do wykazania, że złożyła wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej przez uprawniony organ wskazany w art. 89 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym (w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5 ze zm.)) i ten wniosek nie został uwzględniony.

Obwiniona na rozprawie w dniu 6 maja 2019 r. oświadczyła, że jej zdaniem skarga nadzwyczajna jest dopuszczalna gdy stronie nie przysługują już żadne środki zaskarżenia. Obwiniona przyznała, że w dniu złożenia skargi wiedziała o tym, że obowiązują przepisy dotyczące skargi nadzwyczajnej oraz, że w jej ocenie, w związku z brakiem orzecznictwa i wykładni przepisów dotyczących pierwszeństwa stosowania przepisów dotyczących skargi nadzwyczajnej i skargi o niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, dokonana przez obwinioną interpretacja ma oparcie w przepisach prawa.

dowody:

1) odpowiedź obwinionej na wniosek o ukaraniu z dnia 11 kwietnia 2019 r. - k. 64-65.

2) protokół z rozprawy Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy (...) (...) W. z dnia 6 maja 2019 r., sygn. akt.: OSD 17/19 - k. 69-70.

Mając na uwadze powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Po przeprowadzeniu rozprawy oraz wysłuchaniu stron Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy (...) (...) W. zasługuje na uwzględnienie, tym samym radca prawny E. K. dopuścił się zarzucanego jej czynu i naruszyła zasady wykonywania zawodu radcy prawnego. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że postępowanie dowodowe nie nasuwa żadnych wątpliwości a zachowanie radcy prawnego E. K. było zawinione.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Natomiast, zgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (dalej zwany (...)), radca prawny jest zobowiązany do wykonywania czynności zawodowych rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami, jak również sumienie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania (art. 6 i 12 (...)).

Przechodząc do istoty rzeczy, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, umożliwiającym dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem prawomocne orzeczenie. Obowiązujące przepisy nakładają na podmiot zamierzający wnieść taką skargę wykazania w jej treści, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.). Zatem skarga ta jest dopuszczalna w sytuacji, w której skarżący wykaże, że nie mógł w drodze użycia innych środków prawnych doprowadzić do zmiany lub uchylecia prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 424¹ § 1 k.p.c.). Zdaniem Sądu Najwyższego "skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem jest niedopuszczalna wtedy, gdy zmiana lub uchylene wyroku było

możliwe w przeszłości i nadal jest możliwe w chwili oceny dopuszczalności skargi, a także w sytuacji, w której zmiana lub uchylenie wyroku nie było wprawdzie możliwe w przeszłości, ale jest (stało się) możliwe w chwili oceny dopuszczalności skargi, wskutek zmiany stanu prawnego, polegającej na wprowadzeniu przez ustawodawcę do systemu prawnego – po uprawomocnieniu się wyroku, objętego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem lub nawet już po wniesieniu tej skargi- nowego, dodatkowego środka prawnego, który może doprowadzić do zmiany lub uchylenia przedmiotowego wyroku." (...) Uprowadzając argument, że skargę nadzwyczajną mogą złożyć jedynie podmioty wskazane w art. 89 § 2, zaś w odniesieniu do orzeczeń, które uprawomocniły się przed dniem 3 kwietnia 2018 r. – podmioty określone w art. 115 § 1a ustawy o SN, nie zaś strona osobiście i samodzielnie, należy zwrócić uwagę, że inicjatywa zaskarżenia określonego orzeczenia musi wyjść od strony zainteresowanej jego wzruszeniem. Decyzja o wniesieniu skargi nadzwyczajnej istotnie została zarezerwowana dla wymienionych w ustawie o SN organów, ale zwrócenie się do tych podmiotów o złożenie skargi nadzwyczajnej wyczerpuje powinność wykorzystania przez stronę wszystkich dostępnych instrumentów prawnych mających na celu wzruszenie wadliwego, w jej ocenie, orzeczenia. Dopiero negatywna decyzja uprawnionego podmiotu co do złożenia skargi nadzwyczajnej otwiera stronie drogę do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem." (Postanowienie w spr. o sygn. akt: II CNP 53/18). W konsekwencji - zgodnie z art. 424⁸ § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c., jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną.

W kontekście powyższego i wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r., poz. 5 z późn. zm.), której przepisy wprowadziły do polskiego systemu prawnego nową instytucję, nadzwyczajnego środka kontroli prawomocnych orzeczeń sądowych nazwanego przez ustawodawcę skargą nadzwyczajną, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podziela stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w uzasadnieniu postanowienia z dnia 30 sierpnia 2018 r. (sygn. akt (...)) co do tego, że strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu wnioski o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony, czego radca prawny E. K. w treści wniesionej skargi nie uczyniła a w konsekwencji dopuściła do jej odrzucenia z powodu niespełnienia wymagań odnośnie jej treści, które to określone zostały w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c.

Uznając radcę prawnego E. K. winnym popełnienia zarzucanego czynu, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył obwinionej na podstawie art. 65 ust 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych karę dyscyplinarną upomnienia. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzając karę dyscyplinarną wziął pod uwagę postawę obwinionej w trakcie prowadzonego postępowania, współpracę z organami samorządu radcowskiego celem wyjaśnienia sprawy. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że kara jest współmierna do stopnia zawinienia.

O kosztach postępowania w przedmiotowej sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

Pouczenie: Orzeczenie nie jest prawomocne, służy od niego odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych (...) W. za pośrednictwem tutejszego sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem .